

Motion till riksdagen 2005/06:L258

av **Magdalena Andersson (m)**

Företag med särskild vinstutdelningsbegränsning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att inte införa nya regler om ett nytt slag av aktiebolag, aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning enligt vad i motionen anförs.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om vikten av ökad konkurrens inom den offentligt finansierade sektorn.

Bakgrund

I propositionen 2004/05:178 föreslår regeringen nya regler om ett nytt slag av aktiebolag, aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning. Grundläggande för ett bolag av det föreskrivna slaget skall vara att verksamheten drivs med annat syfte än att ge aktieägarna vinst. Reglerna föreslås tas in i ett särskilt kapitel i aktiebolagslagen.

Motivering till mitt förslag

Tidigare stopplag för sjukvården

Den första stopplagen för sjukvården initierades 1999 av dåvarande socialministern Lars Engqvist och beslutades av riksdagen 2000. Lagen var en reaktion på att det då borgerliga Stockholms läns landsting engagerade den privata företaget Capio som driftsansvarigt för S:t Görans sjukhus. Lagen, som var tidsbegränsad, förlängdes aldrig av regeringen, eftersom Miljöpartiet hotade att rösta mot förslaget tillsammans med de borgerliga partierna. Regeringen drog därför tillbaka sitt förslag om att förlänga förbudet i november 2002.

Fel! Okänt namn på

Regeringen har för den sakens skull inte avslutat sin kamp för att bevara sina monopolstrukturer.

Grundläggande ideologisk ovilja till privata lösningar

Regeringen har en grundläggande ovilja till lösningar som inte ingår i det offentliga monopolet. Trots att flera rapporter har visat att konkurrens höjer kvaliteten på såväl den totala verksamheten som den befintliga offentliga fortsätter regeringen sitt ideologiskt betingade motstånd. När regeringen skjuter in sig på vinsten hos de privata utförarna inom den skattefinansierade sektorn är det egentligen bara ett sista desperat försök att hålla kvar vid monopol-tanken.

Vikten av konkurrerande alternativ

Till exempel inom skolområdet har till och med regeringens egen myndighet Skolverket påvisat positiva resultat vid förekomsten av privata konkurrerande alternativ, friskolor. Elevernas kunskapsresultat höjs totalt sett och flera nya idéer framkommer i och med de nya aktörerna. Konkurrens leder till lägre priser och högre kvalitet.

Vinsten som ideologisk skygglapp

För det första är det en myt att det skulle finnas stora pengar att tjäna på att starta företag inom den offentligt finansierade sektorn. Snarast präglas många av de nya satsningarna i till exempel skolkoncerner av initiala förluster.

Den socialdemokratiska oviljan mot vinst i företag är ett ideologiskt spöke som härstammar från marxismen. Grundläggande i all marxism är föreställningen att det är fult med vinst, som uppfattas som ett slags stöld. Utan vinst – och därmed utan privat företagande – kan produktionen ordnas rationellt utifrån ”verkliga” behov, som politikerna naturligtvis förstår så mycket bättre än människorna själva. För att systemet ska fungera behövs en övergripande plan. Ännu i socialdemokratiska program från tidigt 90-tal fanns kravet på ”en planerad hushållning” kvar.

Den gemensamt finansierade sektorn i Sverige har än i dag drag av plan-ekonomiskt tänkande. Det offentliga de facto-monopolet inom sjukvården är ett sådant exempel där regeringen gång på gång försökt stoppa alternativ och konkurrens. Regeringens företrädare väljer också ofta vinstbegreppet som angreppsvinkel för att i grunden hindra privata alternativ. Att regeringen nu tvingas välja en annan strategi med denna proposition är bara ett resultat av att en riksdagsmajoritet inte delar regeringens misstro mot konkurrens i den gemensamt finansierade sektorn.

Ideologisk dubbelmoral och inkonsekvens

Införandet av lagen om offentlig upphandling är en tydlig signal om att det offentliga bör köpa sina tjänster till högsta möjliga kvalitet till lägsta möjliga pris. När regeringen säger att det är fel att göra vinst på att driva en skola accepterar de ändå att man kan göra vinst på att bygga en skolbyggnad eller att leverera läromedel till en skola. Om regeringen skulle föra en konsekvent linje skulle den kräva att även alla företag som levererar varor eller tjänster till exempelvis en skola skulle omfattas av den nya lagen om begränsad vinstutdelning. Eftersom regeringen inte föreslår detta kvarstår misstanken om att den nya lagen bara är till för att bevara de offentliga monopolerna genom att försvåra att de utsätts för konkurrens.

Grundläggande förutsättningar för företagande i Sverige

De flesta nya företagare kan vittna om att det var långt krångligare att starta ett företag än de först tänkt sig. Det finns genast en myriad av statliga myndigheter som vill ha svar på frågor och blanketter ifyllda. De höga skatterna, reglerna för fåmansbolag (3:12-regler) och nya pålagor som kostnaderna för sjukersättning till anställda är en ytterligare börda för nyföretagaren. Dessa förutsättningar bidrar starkt till att det startas alltför få företag i Sverige och att alltför många företagare ger upp. Nu vill regeringen dessutom lägga ytterligare hinder för företagarna inom en sektor som är i skriande behov av nya företag och konkurrens. Det är att gå åt helt fel håll.

Kvinnors företagande

För varje företag som startas av en kvinna startar två män ett företag. Under perioden 1998–2003 har det startats mellan 34 000 och 38 000 företag per år. År 2003 startades ungefär 25 000 företag av män, och bara knappt 12 000 av kvinnor.

Det är lätt att konstatera att om kvinnor startade företag i samma grad som män skulle vi ha betydligt fler företag och därmed fler jobb i landet. Detta visar också att förutsättningarna för att starta företag i Sverige inom vissa sektorer är dåliga. Sämst är det inom de sektorer där främst kvinnor är yrkesverksamma.

Den svenska arbetsmarknaden är starkt könsuppdelad. I den privata sektorn arbetar i dag 63 procent män och 37 procent kvinnor. I den offentliga sektorn är motsvarande siffror 80 procent kvinnor och 20 procent män. Detta tillsammans med regeringens motvilja mot företag i den gemensamt finansierade sektorn är en stor förklaring till att män startar dubbelt så många företag som kvinnor.

Fel! Okänt namn på

Förlegad syn på kvinnor

Då kvinnor i hög utsträckning arbetar inom verksamheter som drivs av den offentliga sektorn måste möjligheten till eget företagande öka genom att en större del av den offentliga verksamheten utförs i annan regi. Därför är det viktigt att områden där den statliga och kommunala sektorn dominerar öppnas upp för privata alternativ. Detta skulle gynna såväl kvinnors företagande som jämställdhetssträvanden.

Utvecklingspotentialen för kvinnors företagande är stor och det är angeläget att fler kvinnor blir företagare. Till skillnad från regeringen och dess stödpartier anser jag att det i första hand är de grundläggande förutsättningarna för företagande som måste förändras för att både kvinnor och män skall finna det värt att ägna sig åt nyföretagande eller att expandera befintlig verksamhet. Det innefattar bl.a. långtgående regelförenklingar, en rimlig företags- och kapitalbeskattning och en mindre rigid arbetsrätt. Det innebär också att det ska vara samma spelregler för både kvinnor och män som driver företag. Regeringens förslag om vinstutdelningsbegränsning inom just den sektor som främst kvinnor ägnar sig åt är inget annat än en i grunden förlegad kvinnosyn. Kvinnor må starta och driva företag, men absolut inte tjäna pengar på det – det ska vara förbehållet männen. Företag som tillverkar sjukhussängar kan få gå med vinst, men företag som tillverkar vård till de personer som finns i sängarna ska inte få det. En syn på kvinnligt företagande som jag starkt vänder mig emot.

Slutsats

Den offentliga sektorn är i behov av fler konkurrerande alternativ. Sverige är i behov av fler företag och företagare. Regeringens proposition sätter upp ytterligare hinder för båda dessa. Lagarna som regeringens proposition 2004/05:178 föreslår ska stiftas bör därför inte stiftas.

Stockholm den 29 september 2005

Magdalena Andersson (m)